

pes af Sainfundet, men vi ere jo Alle — og jeg haaber ogsaa det ærede Medlem — enige om, at det er saare Lidt, der kan gjøres fra Statens Side til Ushjælpning deraf. Jeg tror, at hverken Kommissioner eller Præmiesystemet paa nogen Maade kan afhjælpe dette, og det er egentlig kun derom, de to Bestemmelser, som forsligge idag, til at afhjælpe Ondet, dreie sig. Jeg tror ikke, at en Kommission vil hjælpe Noget, og jeg tror endnu mindre, at Præmiesystemet vil det. Ved Kommissioner vil man kun — havde jeg nær sagt — søge at skaffe sig Galgenfrist, og for en Tid skaffe sig Ondet fra Halsen — om jeg maa bruge det Udtryk — og være sit for at gjøre noget Mere; dette er Grunden til at Kommissioner have i det Hele taget til Opgave foreløbig at faae Tingene udsatte til siden, og derfor tror jeg, at det ærede Medlem ikke skulde være slet saa ivrig for Kommissioner, naar han virkelig har til Formaal at ville hjælpe Arbeidsklassen. Endelig hvad Præmiesystemet angaar, maa jeg anfæ dette for lige saa lidt i Arbeidsklassens og de lavt Stillede Interesse, som en Kommission. Jeg forstod ikke rigtig det ærede Medlems for Solbæk Amts 3die Valgkreds (Dinesen), som sagde, at han vilde optilve den gamle Husflid. Det er for Dyrigt koinmet høit i Mode at sværme for den gamle Husflid. Jeg veed nok, at der har dannet sig her i Kjøbenhavn et Husflidselskab med Greber og Bæroner i Spidsen — de være for Dyrigt al Værd værd — det har tænkt paa at oplive den gamle Husflid; men det ærede Medlem maa tilgive mig, jeg tror ikke, det vil være i Stand dertil; jeg tror, man skal gaa lidt lavere ned; det er i det Mindste ikke sandsynligt, at et saa kjøbenhavnsk Selskab vil kunne gjøre det. Derved miskjender jeg jo ikke, at Selskabet kan udrette meget Gavnligt; men naar man tror, det skal udvirke noget i den Retning, at faae den gamle Husflid oplivet, saa tager man vistnok fejl. Jeg veed nok, at der er dem, der ynde at faae den gamle Husflid tilbage; men jeg kan gjerne være enig med det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), naar han sagde: Andre Tider, andre Sæder. Jeg er selv voret op i Husflidstiden og Husflidsegten, og har set, hvorledes den Tid, da Husfliden florerede, just ikke var den Tid, da man dyrkede Markerne godt eller dyrkede Landens Verden, eller kjendte til Bøger, eller til Literaturen i det Hele taget. Jeg tror, vi maa glæde os ved, at vi ere komne ud over det Standpunkt, hvor ethvert Minut skal benyttes til at tage en Vindehøje i Gaanden — for at hente et Exempel fra den Husflid, jeg især er kjendt med. Jeg tror, at vi bør glæde os ved, hvad jeg vil kalde Arbeidets Deling, og det har ganske vist ført med sig, at en Mand ikke baade er Snekker og Smed, Strømpestopper og Sosebinder. Jeg tror tværtimod, at det, at En er bleven Smed, og en anden Snekker, og at Arbeidet saaledes er delt, er meget heldigt, og jeg

tror ikke, at vi skulle ønske den gamle Tilstand tilbage. Jeg kan godt være enig med det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds i, at naar Dagens Gjæring er gjort, saa var det bedst, den øvrige Tid for største Delen blev benyttet til aandelig Syssel, og jeg haaber, at den Tid ikke skal være fjern, da der skal være et lille Bibliothek i hver Mandes Stue, indeholdende Tidsskrifter, Blade og Bøger af lærerigt og godt Indhold. (En Stemme: det kommer an paa, hvad det er for Blade, det maa være de bedre Blade.) Jeg tror da vel gaa ud fra, at det ærede Medlem vil tro om mig, at jeg ikke vil anbefale slette Blade, saa kan jo for Dyrigt Enhver ved de bedre Blade tænke paa, hvilke han vil. Det ærede Medlem for Solbæk Amts 3die Valgkreds (Dinesen) ønsker den gamle Husflid tilbage; jeg ønsker den ikke tilbage; det har jeg allerede sagt; men dermed skal ingenlunde være sagt, at jeg vil have Tiden hendøjet, eller at aandelig Syssel altid skulde kunne optage den ledige Tid, og at der aldeles ingen Tid skulde blive tilbage til Husflid. Men Uvalget har jo ogsaa i saa Henseende paavist en Vej, som ganske vist vil være anderledes naturlig; og det er den at faae Husfliden styrket ved at faae Gaanden og Diet øvet allerede fra Ungdommen af. Jeg tror ganske vist ikke, at Sinesproening og Strømpebinding — for at komme tilbage dertil — lader sig ophjælpe i Kraft af Præmier. Nei, der er en anden Maade at faae Husfliden indført paa. Jeg har hørt ontale af en Mand, som sidder i denne Forsamling, og som noksaa meget som Noget veed, hvad Husflid er, idet han har været meget beffjæstiget dermed, at det er gaaet tilbage med Husfliden, men Skulden er den, at Husbond og Madmoder forment have trukket sig tilbage; lad dem gaa i Spidsen, saa skulle vi se. Naar Husbonden eller Principalen, som det nu maasse forment skal hedde, søger over i Hotellet eller Gjestgivergaarden, eller andre pæne Steder, saa maa de Herrer virkelig ikke forlange, at Karlene skulle have stor Lyft til at binde Strømper eller sno Simer; at Husbonden selv gaar i Spidsen, tror jeg er den naturlige Maade til, at vi faae Husfliden tilbage paa. Jeg kunde gjerne ønske, at den nye Kultur, som jeg for Dyrigt glæder mig ved, overhovedet kom noget i Forbindelse med de gamle Sæder og Skikke; jeg tænker herved paa den gantmeldags Lærelighed og Arbeidsomhed; kunne vi gjøre Noget for at faae den tilbage, skulde jeg ikke have Noget derimod; det vilde vist hjælpe bedst til at faae den tilbage, om Enhver selv gav et godt Exempel i den Retning; men de Maader, hvorpaa man her forfølger at hjælpe Husfliden frem, ville ganske vist ikke naa dette Formaal, og man vil blive skuffet, hvis man for Alvor har troet derved at hjælpe Husfliden tilbage.

M. Jensen (Aarhus Amts 3die Valg-